

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 189/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti Bytex Slovensko s. r. o., Čárskeho 509/7, Košice, zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Husárom, Vojenská 14, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 74/2015 z 11. augusta 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti Bytex Slovensko s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2015 doručená sťažnosť spoločnosti Bytex Slovensko s. r. o., Čárskeho 509/7, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 74/2015 z 11. augusta 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 11. augusta 2015“).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti v rámci jej odôvodnenia uviedla, že ako žalovaná bola účastníčkou konania vo veci žalobcu [REDACTED] o zaplatenie 248,76 € s prísl., ktoré bolo vedené na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 38 C 239/2008 a neskôr na krajskom súde pod sp. zn. 5 Co 74/2015.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 74/2015 z 15. októbra 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 15. októbra 2014“) podanú žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalobca proti rozsudku okresného súdu z 15. októbra 2014 podal odvolanie. Krajský súd listom z 10. júna 2015 vyzval právneho zástupcu žalovanej (sťažovateľky), aby sa k podanému odvolaniu vyjadril v lehote 7 dní od doručenia výzvy. Akceptujúc uvedenú výzvu právny zástupca žalovanej (sťažovateľky) zaslal krajskému súdu stanovisko k podanému odvolaniu žalobcu. Následne krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 74/2015 z 11. augusta 2015 rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu z 15. októbra 2014 potvrdil a náhradu trov odvolacieho konania nikomu nepriznal.

Vo vzťahu k trovám odvolacieho konania svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil tak, že náhradu trov odvolacieho konania úspešnej žalovanej nepriznal, pretože „*vyjadrenie k odvolaniu nebolo nutné v spore so zreteľom na rozhodovanie odvolacieho súdu aj bez takéhoto vyjadrenia, preto nejde o účelné trovy odvolacieho konania s poukazom na § 9, § 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.*“ (strana 12 rozsudku z 11. augusta 2015).

Sťažovateľka je toho názoru, že rozsudkom z 11. augusta 2015 krajský súd porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka poukázala na stabilnú judikatúru ústavného súdu pri posudzovaní arbitrárnosti rozhodnutí všeobecných súdov (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06,

II. ÚS 250/2011, I. ÚS 139/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 44/03, IV. ÚS 292/04), ďalej na závery rozhodnutia ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 71/91, z ktorých vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť, preto ústavný súd primerane k problému používa aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997), a napokon na judikatúru týkajúcu sa vymedzenia obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 56/05, III. ÚS 144/2010).

S poukazom na znenie § 53 ods. 1, § 142 ods. 1 a 224 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) sťažovateľka ďalej uviedla, že podľa nej je rozsudok krajského súdu z 11. augusta 2015 o nepriznaní trov odvolacieho konania s poukazom na neúčelnosť vyjadrenia k odvolaniu, ktoré sťažovateľka ako žalovaná urobila na základe výzvy krajského súdu, v rozpore so zmyslom a účelom uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a porušuje ním označené práva.

Navyše je rozsudok krajského súdu z 11. augusta 2015 podľa sťažovateľky aj v logickom rozpore so samotnou skutočnosťou, že práve krajský súd ju na zaslanie vyjadrenia k odvolaniu vyzval. Podľa názoru sťažovateľky už len z toho dôvodu, že vyjadrenie k odvolaniu bolo urobené na základe výzvy súdu, ktorú je účastník konania povinný rešpektovať, je možné odvodiť, že takéto vyjadrenie nemôže byť neúčelné a opačný právny názor je ústavne neudržateľný. Uvedené tvrdenie podľa sťažovateľky platí o to viac, že v prípade nedodržania pokynu súdu môže účastníkovi konania súd uložiť poriadkovú pokutu v zmysle § 53 ods. 1 OSP.

V tejto súvislosti sťažovateľka poukázala na to, že ústavný súd sa už podľa neho identickým prípadom zaoberal vo veci sp. zn. III. ÚS 454/2010, v ktorom konštatoval, že ak všeobecný súd v občianskom súdnom konaní navrhovateľovi nariadi, aby sa vyjadril k odvolaniu odporcu, a tento mu požadované vyjadrenie predloží, ide o súčasť prípravy

rozhodnutia vo veci a tento úkon je všeobecný súd povinný zohľadniť pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania.

Vzhľadom na uvedené je podľa názoru sťažovateľky nesporné, že rozsudok krajského súdu z 11. augusta 2015 je ústavnoprávne neudržateľný, pretože odporuje čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že rozsudkom krajského súdu z 11. augusta 2015 došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozsudok krajského súdu z 11. augusta 2015 v časti, v ktorej náhradu trov konania účastníkom nepriznal, zruší a vec vráti v rozsahu zrušenia krajskému súdu na ďalšie konanie, a zároveň prizná sťažovateľke náhradu trov konania v sume 355,73 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu z 11. augusta 2015. K porušeniu uvedených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že krajský súd nezohľadnil pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania ňou vykonaný úkon – podanie vyjadrenia k odvolaniu, nepriznal jej náhradu trov odvolacieho konania s odôvodnením, že išlo o neúčelný úkon, a to napriek tomu, že sám krajský súd ju na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu vyzval.

Ústavný súd nie je vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05).

Vo všeobecnosti platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej povahy, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010).

Ústavný súd preskúmal obsah odôvodnenia rozsudku z 11. augusta 2015, v ktorom krajský súd v podstatnom vo vzťahu k sťažovateľkou uplatnenej náhrade trov konania spočívajúcej vo vykonaní úkonu – podanie vyjadrenia k odvolaniu – uviedol:

„Odvolací súd rozsudok potvrdil ako zákonný a správny podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. a o trovách odvolacieho konania rozhodol vzhľadom na úspech žalovanej a neúspech žalobcu tak, že ani úspešnému žalovanému ich nepriznal, lebo vyjadrenie k odvolaniu nebolo nutné v spore so zreteľom na rozhodovanie odvolacieho súdu aj bez takéhoto vyjadrenia, preto nejde o účelné trovy odvolacieho konania s poukazom na § 9, § 10 vyhl. č. 655/2004 Z. z.“

Sťažovateľka vo svojej argumentácii poukázala na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 454/2010, v ktorom ústavný súd podľa nej rozhodoval v identickej veci. S uvedeným tvrdením sťažovateľky sa nemožno podľa názoru ústavného súdu stotožniť, keďže vo veci sp. zn. III. ÚS 454/2010 preskúmaval ústavný súd uznesenie všeobecného súdu, ktorým došlo k zastaveniu konania, t. j. skončeniu konania z procesných dôvodov (spät'vzatie podaného návrhu navrhovateľom), pričom pri rozhodovaní o trovách konania tento všeobecný súd nesprávne aplikoval § 146 ods. 1 písm. c) OSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené, ktorý ale, ako ústavný súd konštatoval, možno aplikovať len v prípade, ak neexistujú dôvody (resp. výnimky) na priznanie náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 OSP, k čomu v danom prípade v dôsledku nesprávneho postupu všeobecného súdu nedošlo.

V preskúvanom prípade sťažovateľky krajský súd rozhodoval v súlade so zásadou ustanovenou v § 142 ods. 1 OSP, podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa ústavného súdu výzva krajského súdu na vyjadrenie k podanému odvolaniu adresovaná účastníkovi konania, ktorý toto odvolanie nepodal, je súčasťou realizácie zásady kontradiktórnosti konania všeobecným súdom a nezakladá automaticky právo vyzvaného účastníka konania na priznanie odmeny za zrealizovaný procesný úkon. Z hľadiska obsahu by účastníkom konania zrealizovaný procesný úkon v prípade požiadavky na priznanie odmeny zaň mal spĺňať požiadavku nevyhnutnosti jeho vynaloženia na účely uplatnenia ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 ústavy), t. j. v konaní by mal prispieť relevantnou argumentáciou vo veci, ktorá ešte v predmetnom konaní nebola predložená, resp. ktorú v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia už použil prvostupňový súd.

Prihliadnuc na obsah sťažovateľkou podaného vyjadrenia k odvolaniu zo 16. júna 2015 a obsah odôvodnenia rozsudku okresného súdu č. k. 38 C 239/2008-257 zo 17. októbra 2014 (podstatný obsah tohto rozsudku obsahuje aj rozsudok krajského súdu z 11. augusta 2015) sa ústavný súd stotožnil so záverom krajského súdu o neúčelnosti uvedeného procesného úkonu, keďže v ňom boli sťažovateľkou v zásade zopakované len argumenty už v konaní ňou predložené alebo použité v rámci argumentácie okresného súdu.

Z uvedeného podľa ústavného súdu vyplýva, že krajský súd v danej veci v občianskom súdnom konaní sťažovateľke nariadený úkon – zaslanie vyjadrenia k odvolaniu – zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov odvolacieho konania, avšak po posúdení jeho obsahu jej odmenu za tento úkon pre jeho neúčelnosť nepriznal.

Z ústavnoprávneho hľadiska podľa názoru ústavného súdu niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené. Keďže namietaný rozsudok krajského súdu z 11. augusta 2015 nevykazuje

znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozsudkom krajského súdu z 11. augusta 2015 a namietaným porušením základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlučiteľné so sťažovateľkou označenými právami, sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2016